

Samen komen we verder!

Coalitieakkoord 2018-2022 Midden-Groningen

PvdA, SP, ChristenUnie, CDA en VVD hebben afgesproken de komende jaren samen het dagelijks bestuur van de gemeente Midden-Groningen te vormen. De afspraken die zij daarover gemaakt hebben, zijn opgeschreven in dit coalitieakkoord.

INLEIDING

Na alle partijen gesproken te hebben, heeft de PvdA de SP, ChristenUnie, CDA en de VVD gevraagd om verder te onderzoeken of een brede coalitie voor de eerste bestuursperiode van de gemeente Midden-Groningen haalbaar zou zijn. Belangrijk is om na een herindeling een brede coalitie te vormen, die op een brede steun in de raad en daarmee de samenleving kan rekenen.

Redelijk snel waren we met elkaar in gesprek om dit uitgangspunt handen en voeten te geven. Deze bestuursperiode willen we met elkaar uitdragen dat we betrokken bestuurders zijn die uitvoering geven aan “Samen kom je verder”, het kompas voor de nieuwe gemeente. De thema’s uit het Kompas - gemeente als bondgenoot, groots in kleinschaligheid, ieder mens telt & economie van de toekomst - zijn ook de leidraad voor dit akkoord.

Daarbij hoort een bestuursstijl waarin het gesprek met de samenleving wordt aangegaan, dienend leiderschap en een organisatie die ondersteunend is aan de inwoners. Wij - de lokale overheid (bestuur en organisatie) - moeten kunnen loslaten en vertrouwen op de kracht in de samenleving. En daar waar die kracht onvoldoende aanwezig is, zullen we ondersteuning bieden zonder dat we het gaan overnemen. Het “loslaten” vraagt om een bepaalde kwetsbare opstelling waarin we accepteren dat het wel eens niet goed gaat. Van fouten kunnen we leren!

Bij een dergelijke bestuursstijl, open en dienend, past een akkoord op hoofdlijnen, geen dichtgetimmerd akkoord. Dat betekent dat we met uitvoeringsagenda’s willen werken in plaats van met uitgebreide beleidsplannen. De financiële vertaling van ons akkoord zal in het voorjaar 2018 worden gepresenteerd.

GEMEENTE ALS BONDGENOOT

Rol als verbinder: Als gemeente hebben we verschillende rollen en die houden we ook. Zo bewaken we als gemeente het algemene belang en de belangen van minderheden en kwetsbare mensen. In alle rollen willen wij toegankelijk en dichtbij zijn, toegevoegde waarde creëren en in onze dienstverlening een constante hoge kwaliteit leveren. Eén rol die we willen benadrukken is onze rol als ‘verbinder’. Een verbinder kan vaak het verschil maken en zorgen dat de samenwerking vleugels krijgt. We hechten aan kleinschaligheid maar zoeken ook samenwerkingsverbanden op gemeentelijk en regionaal niveau op.

Initiatiefnemer staat centraal: De nieuwe gemeente maakt in omvang en in aantal inwoners een forse schaa sprong. We willen als gemeente eerst en vooral bondgenoot van inwoners, bedrijven en organisaties zijn. Het motto is: minder voorschrijven, meer samenwerken. De samenleving verandert in een hoog tempo en daardoor verandert ook de rol en opstelling van de overheid. Mensen en maatschappelijke doelen gaan boven interne procedures. We willen open en toegankelijk zijn. We willen de invoering van de omgevingswet gebruiken om dit bondgenootschap verder vorm te geven. De omgevingswet helpt om nieuwe ontwikkelingen te ondersteunen, afwegingsruimte voor het lokale bestuur te vergroten, procedures te versnellen, innovaties mogelijk te maken en blokkades weg te nemen. We stellen een omgevingsvisie op die een kader biedt om duidelijke en snelle besluiten te nemen op initiatieven van bedrijven en inwoners in onze gemeente.

Dienstverlening: In onze dienstverlening staat de relatie tussen de professional en de klant (inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie) centraal. We willen de dienstverlening steeds afstemmen met de doelgroep, continu verbeteren, de klanttevredenheid monitoren en investeren in co-creatie. Wij zijn fysiek en digitaal goed bereikbaar, waarbij we aandacht hebben

voor open data en daarbij de landelijke ontwikkelingen zullen volgen. Met name de fysieke bereikbaarheid van voorzieningen is een aandachtspunt voor ons.

GROOTS IN KLEINSCHALIGHEID

Dorps en wijkgericht werken: Groots in kleinschaligheid is het wezenlijke kenmerk van de nieuwe gemeente. Wij zetten stevig in op zelfredzame en leefbare dorpen en kernen. Uiteraard in nauwe samenwerking met inwoners en organisaties. De nieuwe gemeente Midden-Groningen wordt een verzameling van gemeenschappen waarin inwoners medeverantwoordelijk zijn voor de leefbaarheid. Gemeente en inwoners worden steeds meer gelijkwaardige partners. Iedere wethouder heeft een aantal dorpen en wijken onder de aandacht.

Iedere lokale gemeenschap in de nieuwe gemeente beschikt over een gelegenheid of voorziening waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. De omstandigheden, mogelijkheden en wensen zijn op elke plek anders. Door inwoners zelf meer verantwoordelijk en zeggenschap te geven, geven we eveneens ruimte aan dorpen en kernen. We willen niet meer vertellen wat goed voor een dorp of wijk is maar veel meer in kunnen spelen op de initiatieven die lokaal zelf ontstaan. Deze initiatieven moeten vervolgens wel professioneel en ook financieel ondersteund kunnen worden. Professionele ondersteuning gebeurt door de dorp/wijkmanagers, zij krijgen hiervoor een ruim mandaat en budget.

Dorpen/wijken en inwoners mogen de gemeente Midden-Groningen uitdagen een publieke taak met bijbehorende budgetten aan hen over te dragen. Als mensen er in slagen gezamenlijk een publieke taak te organiseren heeft het als voordeel dat het zo goed mogelijk aansluit bij de behoefte van de gebruikers. Bij dit alles geldt maatwerk. We sluiten aan bij de behoefte en energie die er is in een dorp of wijk. Verschil mag er zijn. Financiële ondersteuning van initiatieven doen we onder meer vanuit een leefbaarheids- en cofinancieringsfonds.

Leefomgeving: Leefbaarheid heeft sterk te maken met “schoon, heel en veilig”. Een verzorgde openbare ruimte is belangrijk voor het woonplezier van onze inwoners. We willen een “+” realiseren op de basiskwaliteit van het beheer van de openbare ruimte door samen te werken met inwoners. We ondersteunen initiatieven van inwoners op dit gebied, zoals bijvoorbeeld het zelf beheren van de openbare ruimte door individuen of groepen inwoners. In het kader van “kleine moeite groot plezier” willen we dat meldingen openbare ruimte snel en adequaat worden aangepakt. Dorp/wijkmanagers maken hier met hun mandaat en budget het verschil.

We zien het cultureel erfgoed in onze gemeente als onderdeel van het unieke karakter van onze gemeente, dit mag niet verloren gaan door de versterkingsopgave vanwege de gevolgen van gaswinning. Op dit moment wordt voor de nieuwe gemeente Midden-Groningen al het erfgoed in kaart gebracht. We onderzoeken of de monumentensubsidieregeling voortgezet kan worden.

De afvalinzameling verschilt nu nog binnen de gemeenten vanwege verschil in beleid in de oude herkomst gemeenten. In 2018 willen we dit harmoniseren in uitgebreid overleg met de inwoners van Midden-Groningen. Uitgangspunt voor het afvalbeleid is om Van Afval Naar Grondstof (VANG) te komen.

Sport: Sport en bewegen draagt bij aan een gezond leven en aan meedoen in de samenleving, we zoeken bij sport nadrukkelijk ook de verbinding met het sociale domein. We zetten in op de harmonisatie van de sportsector en de tarieven in de nieuwe gemeente. Verzelfstandiging van onderdelen op sportgebied pakken we alleen op als het voldoende voordelen voor onze inwoners oplevert.

IEDER MENS TELT

Sociaal domein: In het sociaal domein zien we ons voor de enorme uitdaging geplaatst om de Kompasambitie ‘Ieder mens telt’ tot werkelijkheid te maken. Midden-Groningen ligt qua zorg- en jeugdzorggebruik duidelijk boven het landelijk gemiddelde, vergrijsst snel en scoort laag bij thema’s als gemiddeld inkomen, opleidingsniveau en arbeidsparticipatie. Ook zullen versterking en herstructurering van de woningvoorraad grote gevolgen hebben voor het leven van veel inwoners en de sociale verbanden in dorpen en wijken. En om de uitdaging compleet te maken: we verwachten grote financiële tekorten op de uitvoering van de Jeugdwet en de Participatiewet.

Kansen zijn er ook: de bereidheid om zich in te zetten voor anderen is groot in onze gemeente en de wil tot samenwerking is nadrukkelijk aanwezig bij allerlei organisaties.

Een pasklaar antwoord op de uitdaging is er niet. Het zal de komende jaren een zoektocht worden waarin een aantal constatering ons uitgangspunt vormt:

- heel veel problemen houden verband met elkaar en kunnen alleen in samenhang effectief aangepakt worden
- als gemeente alleen komen we niet ver: we hebben de inzet van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties hard nodig. En ook de verbinding met andere thema's/opgaven, zo is de bibliotheek een belangrijke partner bij de aanpak rondom laaggeletterdheid en achterstanden en staat cultuureducatie hoog op de agenda.
- in de reactie op hulp- en ondersteuningsvragen is maatwerk onontbeerlijk. Professionals in het sociaal domein moeten hiervoor de ruimte en het vertrouwen krijgen. Daarnaast moeten ze geschoold en gestimuleerd worden om zo om te gaan met wetten en regels dat de hulpvrager steeds centraal blijft staan.
- naast het oppakken van acute vragen moet er permanente aandacht zijn voor de lange termijn en moeten we investeren in ontwikkelingen die problemen en hulpvragen in de toekomst voorkomen.
- als belangrijke aandachtsgebieden zien we de aanpak van het tegengaan van eenzaamheid, de gevolgen van dementie, aandacht voor de steeds grotere groep ouderen en de ondersteuning van mantelzorgers. Daarnaast willen wij kleinschalige wooninitiatieven en zorgcoöperaties ondersteunen.

Doorbreken vicieuze cirkel: Een relatief grote groep inwoners heeft te maken met achterstand. Vaak zitten inwoners en hun gezinnen gevangen in een vicieuze cirkel van armoede en uitzichtloosheid. Hierdoor ontstaat een grote mate van zorgafhankelijkheid. Samen met partners willen we nagaan hoe we deze vicieuze cirkel kunnen doorbreken. We willen het Armoedepact voortzetten.

Minimabeleid: We willen ons hard maken voor een goede aanpak van armoede en concreet betekent dit dat we vanaf 2019 de inkomensgrens voor het minimabeleid verhogen naar 125% van het sociaal minimum.

Integrale kindcentra: We vinden het belangrijk dat alle kinderen en jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen. Kindcentra kunnen hier ondersteunend aan zijn. Samen met onderwijs, kinder- en peuteropvang, bibliotheek, sociale teams en jeugdgezondheidszorg vormen we een gezamenlijke visie op kindcentra in Midden-Groningen. Gezien het scholenprogramma om de gebouwen te versterken of nieuw te bouwen heeft dit hoge prioriteit. Ook zetten we in op vroegtijdige en laagdrempelige hulp en ondersteuning in en bij de school omdat de eerste levensjaren belangrijk zijn voor een goede ontwikkeling.

Betere aansluiting tussen vraag en aanbod op arbeidsmarkt: Ook een grote uitdaging is om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt bij elkaar te brengen en te houden. De gemeente telt een grote groep ambachtelijk geschoolde vakmensen. Er zijn echter relatief weinig hoogopgeleiden. De beroepsbevolking veroudert snel. In deze uitdaging willen we onze verbindende rol pakken.

ECONOMIE VAN DE TOEKOMST

Economie van de toekomst: Digitalisering, robotisering en automatisering leiden tot ingrijpende en snelle veranderingen. De economie, winkelcentra, arbeidsmarkt, publieke diensten en organisaties veranderen mee. Dit biedt nieuwe kansen én uitdagingen. We willen het bestaande detailhandelsbeleid tegen het licht houden, zodat we flexibeler kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en genoeg ruimte behouden voor onze huidige winkeliers. Als basis laten we een distributieplanologisch onderzoek uitvoeren en de herijking doen we in samenwerking met de winkeliers en andere betrokkenen.

Gevolgen gaswinning: De inwoners van onze gemeente worden geconfronteerd met de gevolgen van gaswinning. We zien nu met name in het dorp Overschild welke enorme impact dat heeft. Samen met inwoners zoeken we naar de manier om het gebied beter uit de versterkingsopgave te laten komen. We hebben daarbij niet alleen oog voor de fysieke kant maar zetten juist ook in op de sociale aspecten. Mensen mogen van ons steun en begeleiding verwachten op dat gebied. Overschild krijgt een pilot status als het gaat om de aanpak van de versterkingsopgave. We willen samen met inwoners tot een dorpsvernieuwingsplan komen waarbij het witboek wat door het dorp is opgesteld belangrijke input is. Het college speelt middelen vrij voor cofinanciering om koppelkansen in het dorp te kunnen realiseren. We zetten ons in om verbindend te zijn tussen Rijk, provincie en NCG om gezamenlijk als lokale overheid hierin de verantwoordelijkheid voor onze inwoners te nemen.

Duurzaamheid: Juist in Midden-Groningen kennen we de negatieve gevolgen van de mijnbouw. We zien het dan ook als onze inspanningsverplichting om voorop te lopen in de energietransitie. Dat maken we dan ook speerpunt van ons programma. De gemeente heeft hierbij een ondersteunende én een voorbeeldrol. We willen als gemeente ruimte geven aan initiatieven voor het duurzaam produceren van energie. Voor de gemeente Midden-Groningen betekent dat we ook zo snel mogelijk willen overstappen op duurzame energie voor bijvoorbeeld gemeentelijke gebouwen, voertuigen en openbare verlichting.

Woonvisie: Midden-Groningen is een grote gemeente met een grote verscheidenheid aan dorpen en stedelijk gebied en met grote verschillen in woning typologieën en prijsklassen. Er is een relatie met de woningmarkt van de regio Groningen-Assen en met het Regionaal Woon- en leefbaarheidsplan Oost-Groningen. De woningbehoefte verandert door onder meer vergrijzing, ontgroening, krimp, huishoudensomvang en -samenstelling. Dit heeft gevolgen voor volkshuisvestelijke thema's zoals betaalbaarheid, bereikbaarheid en beschikbaarheid. We stellen in samenwerking met huurdersvertegenwoordigers een woonvisie op als basis voor de te maken prestatieafspraken met corporaties. Deze woonvisie is vraaggestuurd. We maken hierbij gebruik van bestaande onderzoeken en zoeken de verbinding met andere trajecten zoals de omgevingsvisie, duurzaamheid en het versterkingsprogramma.

Dienstverlening aan ondernemers: Voor veel bedrijven is de A7 een belangrijke verbinding. We willen in samenwerking met de gemeenten Groningen en Oldambt en de provincie Groningen de economische mogelijkheden van dit gebied verder uitbouwen. Midden-Groningen heeft een belangrijke corridor-functie tussen de stad Groningen en Duitsland. Door nog meer samenhang en afstemming tussen de bedrijventerreinen kan deze corridor nog meer bedrijvigheid en werkgelegenheid aantrekken. We onderzoeken in hoeverre onze eigen bedrijventerreinen dit nog verder kunnen versterken. We zetten in op goede dienstverlening aan ondernemers, snelheid en ruimte om te ondernemen zijn hierbij het uitgangspunt. We creëren een fonds voor MKB bedrijven in Slochteren ter compensatie van de relatief grote stijging van het OZB-tarief voor ondernemers in dit gebied. Na 2019 evalueren we dit op basis van de opgedane ervaringen. Daarnaast bekijken we hoe we de Agenda voor de Veenkoloniën en de mogelijkheden van de Economic Board kunnen aanwenden voor de sociaaleconomische versterking van Midden-Groningen. Het verschil in OZB-tarieven tussen woningen en niet-woningen wordt niet groter.

Gebiedsmarketing: De nieuwe gemeente heeft op het vlak van recreatie en toerisme veel te bieden. We hebben in ons gebied prachtige, aaneengesloten natuur. Er zijn meren, kanalen, waterwegen voor waterrecreatie en een goed fiets- en wandelnetwerk. Daarnaast is er veel en goed beleefbaar cultuurhistorisch erfgoed, zoals borgen, molens, kerken en boerderijen. We willen de ontwikkeling tot een volwaardige vrijetijdsector stimuleren. In 2018 subsidiëren we de VVV Midden-Groningen, zodat zij samen met ondernemers Midden-Groningen op de kaart kunnen zetten en daarnaast hebben we een verbindende rol. Het verbinden van betrokken partijen zoals ondernemers in horeca, recreatie en toerisme, culturele ondernemers, landbouw, vrijwilligers, omwonenden en organisaties zoals Groninger Landschap, Staatsbosbeheer en Marketing Groningen.

Lopende projecten: we zetten de lopende projecten zoals ontwikkeling stadshart noordelijk deel Hoogezand, de centrumontwikkeling in Muntendam, wijkvernieuwing Gorecht-West, het erfgoedplein Slochteren en Slochterhaven door. We blijven ons inzetten op een betere ontsluiting van Hoogezand bij de Kerkstraat. Met betrekking tot het windpark N33 zal het nieuwe college het door de gemeente Menterwolde gevoerde beleid voortzetten en voor de zoutwinning bij Kiel-Windweer het gevoerde beleid van de gemeente Hoogezand-Sappemeer.

EN NU AAN DE SLAG!

In het voorgaande heeft u een akkoord op hoofdlijnen tussen vijf partijen voor de gemeente Midden-Groningen voor de komende bestuursperiode kunnen lezen.

Wij zijn niet uitputtend geweest in de thema's die spelen in de gemeente Midden-Groningen. Wij hebben vooral die onderwerpen in het akkoord benoemd die wij van groot belang vinden voor onze gemeente. Passend bij de uitgangspunten van het Kompas en de door ons voorgestane bestuursstijl brengen wij ze in gesprek met de samenleving tot uitvoering.

Wij rekenen op uw inzet, u kunt op ons rekenen!

PORTEFEUILLEVERDELING OP HOOFDLIJNEN

Burgemeester
Openbare orde en veiligheid P&O beleid Facilitair (incl. gemeentelijke huisvesting & ICT) Handhaving Dienstverlening Communicatie
Anja Woortman
Leefbaarheid (beleid) en dorpshuizen Wonen inclusief omgevingsvisie/wet Gaswinning Erfgoed
Wethouder voor: Overschild, Tjuchem, Steendam, Schildwolde, Slochteren en Kiel-Windeweer
Peter Verschuren
Participatie en inkomen (BWRI) Arbeidsmarkt Duurzaamheid en energietransitie Milieu Jeugd (inclusief jeugdzorg) Project: Gorecht-West
Wethouder voor: Hoogezand-Zuid, Noordbroek, Kolham en Kalkwijk
Jan Jakob Boersma
Zorg/WMO/Gezondheid Beheer Openbare Ruimte Natuur en landschap Recreatie en toerisme Ruimtelijke ordening Project: Kerkstraat-Noord
Wethouder voor: Foxham, Hoogezand-Noord, Foxhol, Zuidbroek en Kropswolde
Erik Drenth
Financiën Onderwijs incl. accommodaties Sport en sportaccommodaties Cultuur
Wethouder voor: Siddeburen, Sappemeer, Froombosch, Westerbroek en Waterhuizen
Jaap Borg
Economische zaken en detailhandelsbeleid Bedrijventerreinen Verkeer en vervoer Projecten: Windpark N33, zonneparken en herinrichting Muntendam
Wethouder voor: Hellum, Harkstede, Scharmer, Woudbloem, Muntendam en Meeden